

POLYKROM TRÄSKULPTUR

KONSERVATOR HERMAN ANDERSSON AB

Konsivering och konsultuppdrag gällande *polykrom träskulptur och målningar på träpannå från medeltiden och renässansskedet.*

Presentation årsvis efter objektgruppernas datering. Objekt i Skåne där inte annat anges.

Referenslistan inkluderar tidiga projekt utförda av Herman Andersson i enskild firma eller som anställd.

1. MEDELTIDEN

1.1 Romansk och gotisk skulptur 1100-1300-tal.

2016

Visseltofta kyrka

Antikvarisk konsekvensbeskrivning för larm av madonnaskulptur- och S:t Olofsskulptur, båda från 1300-talets mitt.

2014

Hemmesjö gamla kyrka, Småland

Konsivering och stöldskydd för madonnaskulptur daterad till 1200-talet.

Hemmesjö gamla kyrka, madonna.

2014

Visseltofta kyrka

Konsivering av madonnaskulptur- och S:t Olofsskulptur, båda från 1300-talets mitt.

Visseltofta kyrka
Madonna

Visseltofta kyrka
S:t Olof

2013

Lösens kyrka

Projektering för konservering av krucifix från ca 1300.

2011

Ljungby kyrka, Småland

Konsivering av gotiskt triumfkrucifix , 12-1300-tal.

2010

Nottebäcks kyrka, Småland

Konsivering av romanskt triumfkrucifix från ca 1200.
Konsivering av S:t Olofsskulptur, 1300-talets början.
Konsult vid konstruktion av stölskydd.

Nottebäcks kyrka, detalj av triumfkrucifix.

2009

Ryssby kyrka, Småland

Konsivering av tidig gotiskt triumfkrucifix , 1200-tal.

2008

Mörrums kyrka, Blekinge

Konsivering av processionskrucifix från 1400-talet.

2008

Eljaröds kyrka

Konservering av gotiskt triumfkrucifix från 1200-talets mitt till andra hälft. Konservering av tronande madonna från 1200-talets andra hälft.

2008

Falsterbo kyrka

Konservering av helgonskåp med S:t Kristoffer, datering 1300-talets slut till omkring 1400.

Konservering av kvinnligt helgon, 1300-talets senare del.

Falsterbo kyrka, detalj av S:t Kristofferskåp.

2008

Nöbbele kyrka, Småland

Konservering av triumfkrucifix troligen från 1200-talet.

Nöbbele kyrka. Detalj av triumfkrucifix.

2007

Östra Nöbbelövs kyrka

Projektering för konservering och utförande av stöldskydd för ”Anna-själ- tredje” skulptur från 1400-talets första hälft.

2006

Härlövs kyrka, Småland

Konservering av madonnaskulptur från 1200-talet.
Konsult vid konstruktion av stöldskydd.

2005

Hannas kyrka

Konsivering av triumfkrucifix från 1300-talets början.

2004

Drevs kyrka, Småland

Konsivering av madonnaskulptur, mitten eller senare delen av 1200-talet.

Konsivering av S:t Olofsskulptur, 1200-talets slut.

Konsivering av triumfkrucifix, delvis av högromanskt ursprung.

Drevs kyrka. Vy över koret med de tre tidigmedeltida träskulpturerna.

2001

Jäts gamla kyrka, Småland

Konsivering av ärkeängeln Mikael, skulptur från 1200-talets mitt.
Nu i Smålands Museum.

Konsivering av madonnaskulptur från 1200-talets mitt.
Nu i Smålands Museum.

Jäts gamla kyrka.
S:t Mikael.

Jäts gamla kyrka.
Madonnaskulptur

1997

Vittaryds kyrka, Småland

Konsivering av Madonnaskulptur, 1200-talet.

1997

Ljungby kyrka, Småland

Konsivering av stående madonnaskulptur från 1300-talet.

1992

Skummeslövs kyrka, Halland

Konsivering av Mariaskulptur. Sittande gotisk typ, sannolikt 1300-tal.

1991

Trolle Ljungby kyrka

Konsivering av gotiskt triumfkrucifix från 1200-talets första hälft.

Trolle Ljungby kyrka. Triumfkrucifix.

1991

Hovs kyrka

Konsivering av gotiskt triumfkrucifix från 1200-talets slut.

1990

Tåstarps kyrka

Konsivering av triumfkrucifix från 1400-talet.

1990

Vitaby kyrka

Konsivering av romanskt triumfkrucifix, 1100-talets mitt.

Vitaby kyrka. Triumfkrucifix.

1988

Edestads kyrka, Blekinge

Konsivering av romanskt krucifix från 1100-talet.
Deponerat i Blekinge Museum.

1983

Välluvs kyrka

Konservering av triumfkrucifix från 1200-talets första hälft.
Friläggning av originalpolykromi.

1.2 Senmedeltida skulptur. 1400-tal till reformationen.

2014

Hemmesjö gamla kyrka, Småland

Konsivering av altarskåp och triumfkrucifix från 1500-talets början.

Hemmesjö gamla kyrka. Altarskåpet med uppfällda yttre flygeldörrar.

2014

Stora Herrestads kyrka

Projektering för konsivering av senmedeltida triumfkrucifix.

2013

Vitaby kyrka

Konsivering av nyfunnen senmedeltida mansfigur.

2010

Annerstads kyrka, Småland

Konsivering av triumfkrucifix från 1400-talet.

Annerstads kyrka. Triumfkrucifix, detalj.

2010

Häglinge kyrka

Konsult vid konstruktion av stölskyddsanordning till skulpturer av diakonhelgon och S:t Olof, 1510-1520.

2010

Jämshögs kyrka, Blekinge

Projektering för konsivering av triumfkrucifix från 1500-talets början.

2009

Blekinge Museum

Konsult vid flyttning av medeltida träskulpturer bl.a. "Mjällbykrucifixet" från 1492, från magasin på Kungshall till Rosenholm.

2008

Köpinge kyrka

Projektering för konservering och utförande av stöldskydd för Pietà-skulptur från 1400-talets första hälft.

2008

Jäts gamla kyrka, Småland

Konservering av altarkrucifix från ca 1500.

2008

Granhults kyrka, Småland

Konservering av madonnaskulptur, ca 1475.

Konsult vid konstruktion av stöldskydd.

Konservering av S:t Olofsskåp från 1400-talets mitt.

Granhults kyrka. Detaljav altarskåp med Sankt Olof.

2008

Falsterbo kyrka

Konservering av huvudaltarskåp från 1500-talets början.

Konservering av tronande madonna, 1400-talets början.

Konservering av altarskåp, 1500-talets början.

Konservering av prinsessa från S:t Göransgrupp 1509-1522.

Falsterbo kyrka, huvudaltarskåp. Bebådelsen, detalj av norra flygeldörren.

2007

Gustav Adolfs kyrka

Konsivering av triumfkrucifix från 1400-talets första hälft.

2006

Sörby kyrka

Konsivering av triumfkrucifix från 1500-talet första hälft.

Sörby kyrka. Triumfkrucifix, detalj.

2006

Härlövs kyrka, Småland

Konsivering av krucifix, 1500-talet.

2005

Fru Alstads kyrka

Konsivering av triumfkrucifix från 1400-talets mitt.

2005

Häglinge kyrka

Konsivering av diakonhelgon och S:t Olof från altarskåp, 1510-1520.

Häglinge kyrka, Diakonhelgon, detalj.

2003

Rinkaby kyrka

Konsivering av triumfkrucifix daterat till 1500-talets första årtionden.

2003

Valleberga kyrka

Konsivering av altarskåp från 1500-talets första del.

Valleberga kyrka, altarskåp.

2002

Tåssjö kyrka

Konsivering av skulpturgrupp framställande Jungfru Marie kröning, daterad 1510-20. Konsult vid konstruktion av stöldskydd.

2002

Tolgs kyrka, Småland

Konsivering av madonnaskåp från 1400-talet.

2001

Jäts gamla kyrka, Småland

Konsivering av Kristusskulptur tillhörande triumfkrucifix, 1400-talets slut.

Konsivering av skulptur framställande Johannes döparen, 1400-talet.

2000

Norra Strö kyrka

Konsivering av helgonskåp med S:t Olof, 1400-talets andra hälft.

Konsivering av S:t Mikael och från 1400-talets slut.

Konsivering av skulptur av kvinnohelgon från 1400-talets slut.

Konsivering av apokalyptisk madonna, 1510-1520.

Konsult vid konstruktion av stöldskydd till samtliga skulpturer.

Norra Strö kyrka, detalj av S:t Olofsskulptur.

1999 **Sillhövda kyrka, Blekinge**
Konservering av huvudaltarskåp, triptyk från 1470-1480.

1999 **Båstad, S:ta Maria kyrka**
Konservering av tronande madonna från 1400-talets andra hälft.
Konsult vid utförande av stölskyddsanordning.
Konservering av triumfkrucifix från 1400-talets andra hälft. Nu integrerat i altarpopsats från 1700-talet.

1999 **Åseda kyrka, Småland**
Konservering av altarskåp, triptyk från 1400-talets slut.

Åseda kyrka, altarskåp.

1998 **Moheda kyrka**
Konservering av triumfkrucifix från 1400-talet.

1997 **Tvings kyrka, Blekinge**
Konservering av altarskåp, daterat 1510-1520.

Tvings kyrka, detaljer av altarskåp.

1995 **Tolgs kyrka, Småland**
Konservering av altarskåp från 1400-talet.
Vid konserveringstillfället deposition i Växjö domkyrka.

1994

Vitaby kyrka

Konsivering av två skulpturer framställande Johannes döparen och apostel, 1400-talets andra hälft. Sekundärt placerade i altarpopsats från 1600-talet.

1992

Skummeslövs kyrka, Halland

Konsivering av Mariaskulptur, ca 1500.

Konsivering av tidigare igenmurad fönsterlucka till romanskt fönster. Med gotisk ornamentering.

1991

Trolle Ljungby kyrka

Konsivering av stående madonnaskulptur, 1400-talets första hälft eller mitt.

Konsivering av skulpturgrupp från altarskåp, 1400-talets slut.

Tre kvinnliga helgon och fem apostlar.

Trolle Ljungby kyrka. Del av skulpturgrupp.

1991

Mjällby kyrka

Program för konsivering av triumfkrucifix från 1492 deponerat på Blekinge Museum.

1990

Tåstarps kyrka

Konsivering av triumfkrucifix från 1400-talet

1990

Sankt Olofs kyrka

Konsivering av huvudaltarskåp, 1400-talets första hälft.

Konsivering av helgonskåp med tronande madonna, 1400-talets första hälft.

Konsivering av helgonskåp med Anna-själv-tredje, 1400-talets första hälft.

Konsivering av helgonskåp med Nådastol, 1400-talets första hälft.

Konsivering av S:t Olofsskulptur från 1500-talets första del.

Sankt Olofs kyrka. Vy från långskeppet mot koret. Med tre av de medeltida altarskåpen.

1988

Edestads kyrka, Blekinge

Konservering av madonnaskulptur, 1400-talets andra hälft.

Konservering av triumfkrucifix, 1400-talets andra hälft.

Edestads kyrka, madonnaskulptur.

1984

Sankta Mariakyrkan, Helsingborg.

Konservering av huvudaltarskåp, 1449-1452.

1984

Kågeröds kyrka

Konservering av triumfkrucifix från 1400-talets första hälft.

1977

Färlövs kyrka

Konservering av helgonskåp med S:t Petrus, 1500-talets första del.

Anställd av konservator Våga Lindell-Andersson.

2. RENÄSSANSSKEDET

- 2016** **Osby kyrka**
Projektering för konservering av mittdel till altaruppsats från 1600-talets början samt läktarbarriär med samma datering.
- 2014** **Osby kyrka**
Konservering av dopfuntsbaldakin i mycket tidig renässansstil.
Sannolik datering ca 1560-80.
Konservering av altarbeklädnad från ca 1600. Med senare bemålning.
- 2014** **Stora Herrestads kyrka**
Projektering för konservering av predikstol från 1602.
- 2013** **Lösens kyrka**
Projektering för konservering av dopfunt från 1500-talets slut och predikstol från 1636.
- 2013** **Stora Köpinge kyrka**
Projektering för konservering av altaruppsats, predikstol och dopfuntsbaldakin från 1600-talets början.
- 2012** **Öja kyrka, Småland**
Konservering av predikstol i tidig renässansstil.
- 2012** **Ysane kyrka, Blekinge**
Konservering av altaruppsats med 1600-talsskulpturer ursprungligen från Bäckaskogs kyrka.

Ysane kyrka. Detalj av Corpus – vakterna vid graven i Uppståndelsen.

- 2011** **Uppåkra kyrka**
Konservering av altaruppsats från 1500-talets slut, renoverad på 1700-talet.

2010

Nottebäcks kyrka, Småland

Konsivering av altarbeklädnad från 1600-talets första hälft. Med sekundära fyllningsmålningar.

2010

Farstorps kyrka

Konsivering av baldakinaltare stilmässigt daterat till ca 1590 och predikstol daterad 1593.

Farstorps kyrka, altarupsats.

2009-2010

Norra Strö kyrka

Konsivering av altarupsats och predikstol från 1600-talets början.

2009

Virestads kyrka, Småland

Konsivering av kyrkans äldre predikstol från 1500-talets slut eller 1600-talets början.

Virestads kyrka, äldre predikstol.

2009

Örsjö kyrka

Konsivering av predikstol från 1600-talet.

2009

Ingelstorps kyrka

Konsveringsteknisk förundersökning och katalogisering av äldre Inventarier förvarade på tornvinden. Bl.a. predikstol och läktarbarriär från 1600-talets början.

Del av 1600-talets läktarbarriär dold bakom evangelistskulpturer
Till Mathias Stenbergs altarpopsats från 1700-tal.

2008

Eljaröds kyrka

Konsvering av altarpopsats från 1500-talets slut och predikstol från 1600-talets början.

2008

Falsterbo kyrka

Konsvering av predikstol från slutet av 1500-talet.

Falsterbo kyrka. Predikstolskorg.

2008

Torrlösa kyrka

Projektering för konsvering av predikstol, orgelfasad, orgelläktare och epitafier, samtliga objekt från 1600-talets början.

2008

Stångby kyrka

Konsvering av altarpopsats från ca 1600 ombyggd under 1800-talet.
Konsvering av predikstol från ca 1650.

2008

Jäts gamla kyrka, Småland

Konservering av polykrom träskulptur från 1600-talet.

2008

Köpinge kyrka

Projektering för konservering av altaruppsats och predikstol från ca 1600.

2008

Granhults kyrka, Småland

Konservering av predikstol från 1600-talet.

Granhults kyrka. Predikstol.

2008

Mörrums kyrka, Blekinge

Konservering av altaruppsats från ca 1600.

Mörrums kyrka, äldre altaruppsats

2007

Grevie kyrka

Konservering och utformning av stölskydd för renässanskariatyd.

2007

Skabersjö kyrka

Konservering av trären predikstolskorg daterad 1585.

2007

Lekaryds kyrka, Småland

Oljemålning på ekpannå framställande Konungarnas tillbedjan. I manieristisk renässansstil. Sannolik tillkomstid andra hälften av 1500-talet. Altarmålning sekundärt placerad i uppsats från ca 1700.

Lekaryds kyrka. Detalj av altarmålning.

2007

Gustav Adolfs kyrka

Konservering av predikstol från 1600-talets första hälft.

2007

Norra Mellby kyrka

Projektering för stödskydda av sex träskulpturer från 1600-talet. Bl.a. fyra evangelistskulpturer från 1600-talets början.

2006

Sörby kyrka

Konservering av predikstol stilmässigt daterad till 1500-talets slut och snarlik predikstolen i Farstorp.

2006

Torhamns kyrka, Blekinge

Konservering av predikstol utförd av Peder Christensen 1633-35.

Torhamns kyrka. Del av predikstolskorg.

2006

Härlövs kyrka, Småland

Konservering av krucifix från andra hälften av 1500-talet.

2006

Träne kyrka

Konservering av altaruppsats och predikstol från 1592.
Konservering av polykromt kalkstensepitafium från 1626.

Träne kyrka. Altaruppsats.

2006

Everöds kyrka

Konservering av predikstol från 1600-talets början.

Everöds kyrka, detalj av predikstolskorgen.

2005-2006

Sankt Olofs kyrka

Konservering av predikstol och restaurering av bänkinredning
från 1600-talets början.

2005

Hannas kyrka

Konservering av altaruppsats från 1651 – sen renässansstil.

Hannas kyrka. Altaruppsats.

2004

Ravlunda kyrka

Konsivering av altaruppsats daterad 1580-1590, predikstol och epitafier från 1600-talets början.

Ravlunda kyrka. Två musicerande änglar från altaruppsatsens krön.

2004

Skanörs kyrka

Konsivering av baldakinaltare daterat 1604 och tillskivet Daniel Thomisen.

Skanörs kyrka, detalj av altaruppsats.

2002

Lyngsjö kyrka

Konsivering av baldakinaltare från 1500-talets slut eller 1600-talets början och predikstol från 1600-talets början .

2000

Fridlevstads kyrka, Blekinge

Konsivering av tidigare altaruppsats från 1653.

2000

Smedstorps kyrka

Konsivering av altaruppsats ursprungligen från 1596 men ombyggd 1867-68. Konsivering av predikstol skänkt av Anna Bing på Smedstorp 1597. Ombyggd 1867-68.

2000

Källeryds kyrka, Småland

Konsivering av porträtt på pannå framställande Birgitta van Crakauw utförd av holländaren Jan van Ravesteijn 1572-1657.

Källeryds kyrka.
Birgitta van Crakauw av Jan van Ravesteijn

1999

Kristianopels kyrka, Blekinge

Konsivering av altaruppsats från 1600-talets början, sannolikt samtida med första dokumenterade stafferingen 1624. Konsivering av predikstol från 1621.

1998

Åhus kyrka

Konsivering av predikstol, dopfuntsbaldakin och tre epitafier från 1600-talets början.

1998

Brösarps kyrka

Konsivering av predikstol i tidig renässansstil. Med målade evangelistbilder från sent 1600-tal.

1998

Östra Ingelstads kyrka

Konsivering av altaruppsats från 1618 och predikstol från 1600-talets början.

1997

Vittaryds kyrka, Småland

Konsivering av predikstol från 1600-talets början.

1996

Hjärsås kyrka

Konsivering av predikstol utförd av Daniel Thomisen 1593.

1995

Älghults kyrka, Småland

Konsivering av predikstol, delvis i tidigt renässansutförande. Inköpt 1654.

Älghults kyrka. Detalj av predikstolskorg

1994-95

Åhus kyrka

Friläggning och konservering av autentisk renässanspolykromi på altaruppsats från 1636.

Åhus kyrka, detalj av altaruppsats.

1994

Simris kyrka

Konsivering av predikstol. Från 1600-talets början.

1994

Norra Mellby kyrka

Konsivering av delar till tidigare altaruppsats. Från 1600-talets början med delvis bevarad ursprunglig polykromi. Konsivering av epitafium från 1641.

1994

Vitaby kyrka

Konsivering av altaruppsats från 1600-talet första hälft.

- 1993**   **Bosarps kyrka**
Program för konservering av predikstol från 1600-talets första hälft.
- 1991**   **Hjortsberga kyrka, Blekinge**
Projektering för konservering av altarfrontale från 1500-talets slut.
- 1991**   **Trolle Ljungby kyrka**
Konservering av altarpupsats, predikstol, epitafier mm från 1600-talets början.
- 1990**   **Loshults kyrka**
Konservering av altarpredikstol i vilken ingår prediktstolskorg från 1590-talet.
- 1989**   **Gryts kyrka**
Konservering av altarpupsats från 1600-talets början. Polykromi daterad 1636. Arbetet utfördes tillsammans med Våga Lindell-Andersson.
- 1989**   **Järrestads kyrka**
Konservering av predikstol från 1635.
- 1989**   **Norra Mellby kyrka**
Konservering av predikstol ombyggd på 1700-talet men ursprungligen en renässanskonstruktion.
- 1989**   **Tåstarps kyrka**
Konservering av altarpupsats från 1600-talets början och predikstol från 1619.
- 1988**   **Vittsjö kyrka**
Montering och konservering av vandaliserat baldakinaltare från ca 1600. Vid konserveringen upptäcktes målningar från 1700-talets början liggande under oljetryck från 1800-talets slut.

Herman Andersson vid altarpupsatsen i Vittsjö kyrka.
Bild från tidningsartikel.

- 1988**   **Linderöds kyrka**
Konservering av predikstol från 1640-talet.
- 1988**   **Simrishamns kyrka**
Konservering av predikstol utförd av Claus Clausen 1626.

- 1986**   **Hästveda kyrka**
Konservering av predikstol från 1600-talets början.
Evangelistskulpturer tillskrivna Jacob Kremberg.
- 1982**   **Silvåkra kyrka**
Konservering av predikstol från 1578.
- 1983**   **Välluvs kyrka**
Konservering av altarupsats 1623 och predikstol från 1624.
- 1978-1979**   **Knislinge kyrka**
Konservering av altarupsats från 1605.
Anställd av konservator Våga Lindell-Andersson.
- 1977**   **Villands Vånga kyrka - Deposition på Regionmuseet i Kristianstad**
Konservering av mittavla till altarupsats från 1600-talets första hälft.
Anställd av Läns museet i Kristianstad.

Konservator Herman Andersson AB
Betaniavägen 14
298 31 TOLLARP
Tel 070-6531244
herman.andersson@telia.com

www.hermanandersson.se